ANALELE ȘTIINȚIFICE ALE UNIVERSITĂȚII „ALEXANDRU IOAN CUZA” DIN IAȘI
TOM LXXI, 5, ȘTIINȚE JURIDICE, 2025

DOI: 10.47743/jss-2025-71-5-10

Dreptul la autodeterminare în cazul Namibiei – perspectivă critică asupra legalității continuării administrării Africii de Sud-Vest de către Africa de Sud

The Right of Self-Determination in Namibia's Case – a Critical Analysis on the Legality of South Africa's Continued Administration of South-West Africa

Smaranda-Georgiana AZAMFIREI[1]

Rezumat: Incertitudinea privind competența administrării Namibiei de către Africa de Sud a generat în planul comunității internaționale un amplu subiect de divergență, afirmându-se noutatea cadrului juridic, neconcordanța dintre planul de jure și situația de facto a teritoriului, imperiozitatea identificării corpului de reguli aplicabil. Fără niciun dubiu, s-a considerat ca fiind un element fundamental dreptul la autodeterminare al statelor coloniale. Cu toate acestea, continuarea sistemului de mandate a adus în prim plan, dincolo de discuțiile privitoare la eventuala încălcare a suveranității, necesitatea valorificării principiilor generale în aplicarea unor dispoziții lacunare a tratatelor internaționale, respectiv posibilitatea interpretării normelor scrise prin prisma scopului și naturii acestora în considerarea voinței statelor. Prezenta lucrare își propune să analizeze într-un caz devenit de referință, în lumina considerentelor opiniilor separate, posibilitatea transpunerii în ordinea juridică internațională a principiilor generale aplicabile statelor și valoarea acestora în lipsa unor prevederi convenționale exprese și complete.

Cuvinte-cheie: dreptul la autodeterminare, suveranitate, principii generale, interpretarea normelor.

Abstract: The uncertainty regarding the South Africa's administration of South- West Africa generated within the international community a broad subject of divergence, highlighting the novelty of the legal framework, the inconsistency between de jure and de facto situation of the Territory and the urgency of identifying the applicable body of rules. Without any doubt the right of self-determination was affirmed as a fundamental importance. Nevertheless, maintaining the Mandate System brought to the forefront- beyond the discussions concerning the possible violation of sovereignty- the necessity of applying general principles to address the gaps in international treaty provisions and the possibility of interpreting written rules in light of their purpose and

[1] Student doctorand, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Facultatea de Drept, smaranda.azamfirei@gmail.com.

nature. The aim of this paper is to examine the reasoning found in separate opinions referring the possibility of international law to recruit from general principles recognized by the States and to apply their meanings in the absence of explicit and comprehensive conventional provisions.

Keywords: right of self-determination, sovereignty, general principles, interpretation of provisions.

1. Arhitectura sistemului de mandate sub umbrela Ligii Națiunilor

Originea doctrinei sistemului de mandate își are fundamentul în viziunea Puterilor Aliate, ulterior terminării Primului Război Mondial, de a construi o ordine juridică internațională întemeiată pe democrație, principiul non-anexării teritoriilor, respectiv pe dreptul la autodeterminare al popoarelor, astfel încât să fie garantate libertățile fundamentale[2].

Cu toate că noua perspectiva de a permite popoarelor libertatea de alegere a formei guvernamentale care să le conducă constituia o idee inovativă și departe de a fi înțeleasă în planul comunității internaționale ca o condiție esențială a drepturilor persoanelor și suveranității statelor, scopul urmărit era de a securiza pacea prin împiedicarea săvârșirii actelor de folosire a forței între teritoriile coloniale, respectiv prevenirea impunerii controlului și dominației asupra acestora de către statele economic dezvoltate[3].

La baza configurării regulilor esențiale sub care să funcționeze mandatele asupra statelor coloniale se află negocierile diplomatice purtate între reprezentanții americani și britanici, unde perspectiva americană (la inițiativa președintelui Woodrow Wilson) înaintată avea în vedere cooperarea internațională pentru dezvoltarea teritoriilor situate în America Latină – finalitatea fiind evitarea ocupațiilor pentru exploatarea resurselor naturale – și realizarea investițiilor comune pentru stabilizarea economică a teritoriilor prin împrumuturi financiare stabilite la o dobândă rezonabilă și în condiții favorabile coloniilor[4].

Pe marginea dreptului la autodeterminare a popoarelor, inovația conceptuală viza aptitudinea națiunilor de a se guverna independent – ceea ce urma să devină cunoscută drept forma de apărare provenită din partea statelor subdezvoltate-, aspect care să implice în mod inerent dreptul de alegere democratică a puterii administrative[5]. Cu toate că nu a constituit un element central în activitatea Ligii Națiunilor (ci a fost recunoscut abia ulterior sub imperiul Națiunilor Unite ca

[2] D. C. Jordan-Walker, *Settlement of the Namibian Dispute: The United States Role in Lieu of U.N. Sanctions*, în Case Western Reserve Journal of International Law, vol. 14, 1982, p. 545.

[3] N. Matz, *Civilization and the Mandate System under the League of Nations as Origin of Trusteeship*, în Max Plank Yearbook of United Nations Law, vol.9, 2005, p. 53.

[4] C. Seymour, *The Intimate Papers of Colonel House*, Boston and New York Houghton Mifflin Company, 1926, pp. 191-264.

[5] M. Batistich, *The Right to Self-Determination and International Law*, în Auckland University Law Review, 1995, p. 1016; D. Thürer, T. Burri, *Self-Determination*, în Max Plank Encyclopedias of Public International Law, 2008, para. 15.

având caracter *erga omnes*[6]), implementarea în cadrul comunității internaționale a dreptului la autodeterminare a popoarelor își propunea realizarea procesului de decolonizare și câștigarea suveranității statelor astfel create[7].

Din perspectiva condițiilor de funcționare a mandatelor, versiunea inițial sugerată era proiectată pe ideea unor state delegate de către Liga Națiunilor care, în calitate de agenți, exercitau prerogativa de control și administrare a teritoriilor, iar în mod corelativ Liga Națiunilor limita autoritatea mandatarului prin activitatea de supraveghere a modului de îndeplinire a atribuțiilor acestuia[8]. Sprijinul coloniilor în vederea autoguvernării urmărea să fie fundamentat prin intermediul politicii diplomatice a statelor dezvoltate și accesului economic echitabil la resursele teritoriilor[9].

În temeiul acestor idei structurale au fost transpuse instituții și principii de drept privat intern în ordinea juridică internațională care să guverneze principiul autodeterminării popoarelor care, la momentul de referință, desemna dreptul persoanelor de a-și alege statul ce urma să le administreze[10].

Deși dreptul la autodeterminare nu era prevăzut în mod expres în cuprinsul articolului 22 din Pactul Ligii Națiunilor[11] – și nici ulterior prin conținutul Cartei Organizației Națiunilor Unite[12], ceea ce a generat optica potrivit căreia dreptul la autodeterminare nu reprezintă o concluzie implicită[13], fiind necesară adoptarea unor rezoluții subsecvente[14] –, voința statelor și formularea textului regulii

[6] Curtea Internațională de Justiție, *Timorul de Est* (Portugalia v. Austria), Reports of Judgments, Advisory Opinions and Orders, Hotărârea din 30 Iunie 1995, para. 29.

[7] D. Avagyan, *From Principles to Practice: Resolving the Perceived Conflict between Territorial Integrity and Self-Determination in International Law*, în Southwestern Journal of International Law, vol. 31, nr. 1, 2014, pp. 28-29.

[8] J. C. Smuts, *The League of Nations: A Practical Suggestion*, 1918, reprintată de Hodder and Stroughton, 1918, p.21, https://ia600605.us.archive.org/19/items/leagueofnationsp00smutuoft/leagueofnationsp00smutuoft.pdf, consultată la 08.02.2026.

[9] P. B. Potter, *Origin of the System of Mandates under the League of Nations*, în The American Political Science Review, vol. 16, nr. 4 , 1922, p. 566.

[10] D. C. Jordan-Walker, *supra cit.*, pp. 545-547.

[11] Pactul Ligii Națiunilor, adoptat la 28 iunie 1919, Partea I a Tratatului de la Versailles, disponibil la https://www.ungeneva.org/en/about/league-of-nations/covenant, consultat la 06.07.2026.

[12] Carta Organizației Națiunilor Unite, semnată la San Francisco la 26 iunie 1945, la încheierea Conferinței Națiunilor Unite pentru Organizația Internațională, intrată în vigoare la 24 octombrie 1945, disponibilă la https://www.un.org/en/about-us/un-charter/full-text, consultată la 06.07.2026.

[13] T. Pechalova, *Remedial secceson as right of self-determination: The case of Kosovo and Abkhazia*, lucrare prezentată în cadrul Universității Tilburg, 2017, p. 16, https://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=143955, consultată la 11.02.2026.

[14] Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr.1514, adoptată la 14 decembrie 1960; Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 2625 (XXV), adoptată la 24 octombrie 1970.

convenționale indica în mod neechivoc scopul dispariției formelor coloniale existente la momentul respectiv[15].

Conținutul articolul 22 din Pact – rezultat din compromisul Wilson-Smuts[16] – distingea trei categorii de teritorii, în funcție de gradul de dezvoltare, unde mandatul de clasa C (în componența căruia era încadrată Africa de Sud-Vest) reprezenta teritoriile subdezvoltate care necesitau administrarea completă de către mandatar, consecința fiind amplasarea acestora sub jurisdicția națională a statului care exercita controlul efectiv[17].

Contradicția dintre principiul non-anexării – stabilit drept unul dintre obiectivele principale ale națiunilor civilizate – și mecanismul funcțional al mandatului subsumat clasei C a generat o ambiguitate de ordin practic, deoarece obligația Africii de Sud de a exercita un control deplin cu caracter legislativ și administrativ asupra Namibiei era echivalentă cu o anexare *de facto* a teritoriului[18].

Dificultatea comunității internaționale în încercarea de a stabili soarta teritoriilor și coloniilor la momentul desființării Ligii Națiunilor după finalizarea celui de-al Doilea Război Mondial s-a concentrat în jurul modalității prin care se poate configura tranziția de la sistemul de mandate la sistemul de tutelă înființat prin dispozițiile Capitolului XII și XII din Carta Organizației Națiunilor Unite, întrucât nu era prevăzut un transfer de drept al teritoriilor, ci era necesară încheierea unui acord de tutelă. În această lumină, singurul teritoriu care nu a fost încadrat în sistemul de tutelă a fost teritoriul Africii de Sud-Vest[19], ca urmare a refuzului Africii de Sud de a transfera vechiul mandat sub sistemul de tutelă[20].

2. Situația juridică a teritoriului Africii de Sud- Vest ca urmare a continuării administrării de către Africa de Sud

Conduita Africii de Sud de a refuza transferul teritoriului sub sistemul de tutelă a generat o amplă dispută la nivelul obligațiilor care reveneau mandatarului. În realitate, prin sistemul de mandate instituit – care conferea Africii de Sud controlul deplin din punct de vedere legislativ și administrativ –, Uniunea a instalat pe teritoriul Namibiei același regim juridic discriminatoriu pe motive rasiale[21]. Mai

[15] N. Matz, *op. cit.,* p. 55.

[16] D. C. Jordan-Walker, *supra cit.,* p. 548.

[17] D. P. Myers, *Mandate System of League of Nations,* în The Annals of the American Academy of Political and Social Science, vol. 96, *The Place of the United States in a World Organization for the Maintenance of Peace*, 1921, p. 75.

[18] N. Matz, *op. cit.,* p. 76.

[19] D. S. Leeper, *International Law-Trusteeship Compared with Mandate*, în Michigan Law Review, vol. 49, 1951, p. 1201.

[20] H. Kocak, *Development of Self-Determination right and the role of ICJ: Statements on the South West Africa (Namibia) Advisory Opinion*, în Alinteri Journal of Social Sciences, nr. 4, 2020, p. 51.

[21] C. Metz, *Breaking Boundaries – Assesing the African Union's Legal Position on Self-Determination*, parte integrantă a seminarului Researching Key Issue in African Law,

mult decât atât, după dizolvarea Ligii Națiunilor, a susținut în repetate rânduri faptul că nu mai este ținută de nicio obligație față de Africa de Sud-Vest, consecința fiind administrarea acesteia drept o provincie *de facto*[22]. Pentru acest motiv, încă de la început scopul Națiunilor Unite a fost de a îndepărta Africa de Sud de la conducerea administrativă a Namibiei pentru realizarea dreptului la autodeterminare a persoanelor aflate pe teritoriul colonial.

Rezoluția Adunării Generale a Națiunilor Unite[23] prin care se solicita Curții Internaționale de Justiție pronunțarea unui aviz consultativ prin care să se stabilească *inter alia* dacă Uniunea Africii de Sud este ținută în continuare de sistemul de mandate, respectiv dacă exigențele tutelare sunt aplicabile în acest context[24] constituia doar prima etapă în sprijinul câștigării independenței, urmând ca prin Rezoluția nr.2145 (XXI) din 1966[25] să se constate ca încetat mandatul Uniunii Africii de Sud pentru neîndeplinirea obligațiilor de mandatar și pentru intenția de anexare nelegală[26], cu consecința transferării Namibiei sub administrarea Națiunilor Unite[27].

Analizând finalitatea constituirii sistemului de mandate, Curtea stabilește faptul că Uniunii Africii de Sud îi incumbă obligația, în temeiul Pactului Ligii Națiunilor, de a administra teritoriul în numele organizației în vederea asigurării bunăstării persoanelor, fiind un element esențial și un corolar al non-anexării. Sub aspectul mecanismului de funcționare, mandatul nu operează în sensul dreptului intern al statelor, motiv pentru care Liga Națiunilor nu îndeplinește rolul de mandant, ci prin intermediul Consiliului exercită atribuția de supraveghere vizavi de modul de îndeplinire a obligațiilor de către Africa de Sud[28].

În ceea ce privește soluționarea lacunei dispozițiilor convenționale prin intermediul cărora se instituie cele două mecanisme de decolonizare, Curtea a decis cu unanimitate de voturi că Africa de Sud- Vest constituie un teritoriu încredințat prin mandat administrării de către Africa de Sud care nu are aptitudinea de a modifica în mod unilateral regimul juridic al Namibiei (fiind necesar acordul

2024, p.2, https://ojs.uni-bayreuth.de/index.php/bayzr/article/view/metz, consultată la 11.02.2026.

[22] D. U. Zaire, *Namibia and the United Nations untill 1990*, p.38, https://www.kas.de/c/document_library/get_file?uuid=326947fe-2317-be35-a68a-0a7a2d2afe75&groupId=252038, consultată la 11.02.2026.

[23] Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 338(IV), adoptată la 6 decembrie 1949.

[24] Curtea Internațională de Justiție, *International Status of South-Africa*, Reports of Judgments, Advisory Opinions and Orders, Avizul consultativ din 11 iulie 1950, p.5.

[25] Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 2145 (XXI), adoptată la 27 octombrie 1966.

[26] N. Matz, *op. cit.,* pp. 80-81.

[27] R. Bereketeab, *Self-Determination and Seccesion în Africa: A 21st Century Challenge*, în Nordiska Afrikainstitutet, nr. 5, 2012, p. 2,
https://www.files.ethz.ch/isn/156846/FULLTEXT01-7.pdf, consultată la 11.02.2026.

[28] Curtea Internațională de Justiție, *International Status of South-Africa*, Avizul consultativ din 11 Iulie 1950, p. 8.

Națiunilor Unite), iar normele care reglementează sistemul de tutelă indică modalitatea de transfer a teritoriului în noul cadrul juridic internațional. Cu majoritate de voturi, s-a statuat faptul că Africa de Sud continuă să aibă obligații potrivit mandatului încredințat de către Liga Națiunilor și nu îi revine obligația de a încheia acordul de transmitere sub tutelă a Namibiei[29].

Cu toate că mandatul urma să producă efecte în continuare, fiind menținute atribuțiile Africii de Sud, ceea ce a fost valorificat prin soluția Curții este finalitatea autoguvernării poporului în sensul în care exercitarea obligațiilor de către Africa de Sud constituie o garanție a dezvoltării sociale și economice a Namibiei.

Categoria fundamentală de obligații care rezidă din mandat este cea subsumată asigurării principiului bunăstării persoanelor teritoriului, întrucât prin instituirea sistemului nu s-a urmărit interesul particular al statelor membre ale Ligii Națiunilor, ci acordarea sprijinului în dezvoltarea economică a coloniilor[30].

Strânsa legătură dintre necesitatea recunoașterii dreptului la autodeterminare și raporturile de coordonare dintre state determină construirea unei comunități internaționale cu caracter organizat, guvernată de interdependența și cooperarea interstatală[31].

Prin faptul că a fost stabilită întinderea obligațiilor în virtutea noului context juridic- sens în care Uniunea nu avea aptitudinea de a modifica unilateral regimul juridic al Namibiei- este limitat controlul exercitat de către Africa de Sud pentru a fi preîntâmpinată săvârșirea oricărui act de anexare nelegală[32].

În această lumină, continuarea mandatului instaurat sub egida Ligii Națiunilor configura un dublu rol- pe de o parte garanta suportul în procesul de câștigare a independenței, pe de altă parte amplasa teritoriul într-un context normativ care îl proteja de exercitarea abuzivă a administrării *de facto* din partea Uniunii Africii de Sud.

---

[29] M. W. Monroe, *Namibia- The Quest for the Legal Status of a Mandate: An Impossible Dream?*, în International Lawyer, vol. 5, nr. 3, 1971, p. 550.

[30] *International Status of South-Africa*, Avizul consultativ din 11 Iulie 1950, Opinia separată a judecătorului Read, p.164, https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/10/010-19500711-ADV-01-02-EN.pdf, consultată la 11.02.2026.

[31] Curtea Internațională de Justiție, *International Status of South-Africa*, Avizul consultativ din 11 Iulie 1950, Opinia individuală a judecătorului Alvarez, p.175, https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/10/010-19500711-ADV-01-03-EN.pdf, consultată la 11.02.2026.

[32] T. Tuori, *From League of Nations Mandates to Decolonization. A history of the Language of Rights in International Law*, lucrare prezentată în cadrul Universității din Helsinki, 2016, p. 169, https://helda.helsinki.fi/bitstreams/37a7e43f-e830-4168-b568-28fb9faafe35/download, consultată la 11.02.2026.

3. Valorificarea principiilor generale în absența continuității regulilor de funcționare a celor două sisteme – opinia separată a judecătorului Sir Arnold McNair

Contrar concluziilor Curții Internaționale de Justiție, s-a formulat punctul de vedere potrivit căruia natura sistemului de mandate derivă din normele dreptului privat al statelor, iar pentru transpunerea acestora în ordinea juridică internațională sunt valorificate principiile generale de drept recunoscute de către state. În acest sens, s-a afirmat faptul că instituția mandatului ori a tutelei este, de regulă, acceptată și reglementată prin dispozițiile dreptului intern, fiind comună mai multor state datorită originii subsumate dreptului roman, iar în ipotezele în care nu este instituită în mod expres de ordinea juridică internă a statelor, reprezintă un concept *sui generis* fundamentat pe aceleași principii de drept[33].

În urma aplicării mecanismului de funcționare specific dreptului privat, sistemul de mandate trebuia să fie guvernat de o serie de reguli care să stabilească neechivoc întinderea drepturilor și obligațiilor Africii de Sud și Ligii Națiunilor- Liga Națiunilor în calitate de mandant este responsabilă de supravegherea activității Uniunii, controlul exercitat de către Africa de Sud în calitate de mandatar este limitat la acte de administrare, fără a exista posibilitatea nașterii unor prerogative suverane asupra teritoriului, iar orice act prin care mandatarul încearcă anexarea teritoriului constituie o însușire patrimonială nelegală[34].

Din această perspectivă, consecințele dizolvării Ligii Națiunilor ar fi trebuit să conducă la o încetare a obligațiilor reciproce pentru motivul dispariției entității mandante care să delege atribuțiile în scopul realizării obiectivelor date.

Prin raportare la posibilitatea aplicării principiilor generale de drept ca sursă de drept internațional public, finalizarea mandatului Africii de Sud ar fi generat o situație de fapt nereglementată, de natură să amplaseze Namibia într-un context de pericol în ceea ce privește dobândirea ulterioară a independenței- teritoriul nu avea aptitudinea nici de a exercita suveranitatea, iar transferul sub umbrela Națiunilor Unite reprezenta o ipoteză exclusă pentru considerentul lipsei acordului Uniunii[35].

În ceea ce privește modalitatea de guvernare a Africii de Sud asupra propriului teritoriu prin implementarea unor strategii politice bazate pe apatridie[36], au fost constatate în mod repetat de către Adunarea Generală începând cu anul

[33] Curtea Internațională de Justiție, *International Status of South-Africa*, Avizul consultativ din 11 Iulie 1950, Opinia separată a judecătorului Sir Arnold McNair, pp.147-149, https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/10/010-19500711-ADV-01-01-EN.pdf , consultată la 12.02.2026.

[34] *Idem*, p. 149.

[35] C. Heynst, M. Killander, *South West Africa/ Namibia (Advisory Opinions and Judgments)*, în Max Plank Encyclopedia of Public International Law, 2007, para. 9.

[36] R. Wolfrum, *United Nations: Law, Policies, and Practice*, Martinus Nuhoff Publishers și C.H. Beck Verlag, Vol. I, 1995, pp. 317-318.

1946 încălcări grave ale drepturilor omului[37], materializate în acte de violență pe teritoriul Africii de Sud, motiv pentru care conflictele civile au fost considerate amenințări împotriva păcii și securității internaționale[38]. Având în vedere lipsa garanțiilor respectării drepturilor omului și asigurării aplicării eficiente a cadrului legislativ, Africa de Sud reprezenta *ab initio* un pericol în calitate de mandatar, cu atât mai mult ar fi constituit un element de presiune în declanșarea conflictelor pentru obținerea teritoriului în cazul în care ar fi fost liberată de obligațiile generate prin Pactul Ligii Națiunilor- obligații pe care le-a încălcat ulterior.

Conduita Africii de Sud a indicat, chiar și în cursul executării mandatului, intenția de anexare a teritoriului, pretenție pe care a susținut-o în fața Ligii Națiunilor[39], iar încetarea mandatului ar fi eliminat cadrul normativ de care era ținută Uniunea. Cu toate că Africa de Sud nu și-a îndeplinit obligațiile care îi reveneau în temeiul mandatului, activitatea de mandatar rămânea supravegheată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite care, în calitate de succesor al Ligii Națiunilor, nu putea să depășească atribuțiile Consiliului Ligii Națiunilor[40]. Fiind menținută funcția de control asupra îndeplinirii atribuțiilor de către Africa de Sud, era preconstituit cadrul legal pentru constatarea nerespectării mandatului, ceea ce s-a reținut prin Rezoluția nr.2145 (XXI) din 1966[41]. Pe calea menținerii mandatului instituit de Liga Națiunilor rămâneau aplicabile și dispozițiile convenționale în temeiul cărora, în caz de nerespectare, Uniunea Africii de Sud să fie îndepărtată de la administrarea teritoriului. Acest aspect dobândea o relevanță semnificativă în contextul repetatelor încercări ale Africii de Sud de opunere a suveranității asupra Namibiei, nerespectând implicit principiile non-anexării și bunăstării persoanelor.

4. Concluzii

Instituirea sistemului de mandate și calificarea acestuia ca natură juridică a generat o amplă dificultate de interpretare a dispozițiilor convenționale prin raportare la tranziția către ordinea juridică internațională care urma să fie dezvoltată sub activitatea Națiunilor Unite.

Într-un context istoric în care se construiau bazele dreptului la autodeterminare, suveranității egale a statelor și, în special, a cooperării internaționale pentru buna relaționare socială și economică, aplicarea principiilor generale recunoscute de către state ca temei pentru încetarea administrării Namibiei de către

[37] Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 44 (I), adoptată la 8 decembrie 1946; Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 265(III), adoptată la 14 mai 1949.

[38] Rezoluția Consiliului de Securitate a Națiunilor Unite nr.134, adoptată la 1 aprilie 1960; Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 1598 (XV), adoptată la 21 aprilie 1961.

[39] N. Matz, *op. cit.,* p. 77.

[40] M. W. Monroe, *supra. cit.*, p. 551.

[41] Rezoluția Adunării Generale nr. 2145 (XXI) cu privire la Africa de Sud-Vest (UN General Assembly, Question of South West Africa), adoptată la 27 octombrie 1966.

Africa de Sud nu reprezenta o certitudine a decolonizării și nu asigura dezvoltarea teritoriului pentru garantarea protecției persoanelor, având în vedere lacuna cadrului legal privitor la lipsa încheierii acordului prin care să se transfere teritoriul Africii de Sud- Vest sub umbrela sistemului de tutelă.

Cu toate că, din perspectiva mecanismului de funcționare, sistemul de mandate prelua caracteristici ale dreptului privat național al statelor, este esențial de accentuat faptul că mandatele au fost instituite ca mijloc specific dreptului internațional, fiind implicați actori statali care să sprijine demersul de câștigare a independenței coloniilor.

Prin raportare la contextul Namibiei, procesul de tranziție dintr-un teritoriu în stat a fost marcat de intenția explicită a Africii de Sud de anexare a spațiului Africii de Sud- Vest, iar modalitatea de amplasare a situației *de facto* a teritoriului sub incidența unui cadru normativ în care să primeze interdicția anexării acestuia era generată de setul de reguli impuse prin Pactul Ligii Națiunilor. Pentru acest motiv, s-a apreciat că reprezintă o necesitate garantarea integrității teritoriului și cenzurarea controlului exercitat de către Africa de Sud prin recurgerea la menținerea mandatului, dar cu obligația corelativă a mandatarului de a se supune supravegherii realizate de către Organizația Națiunilor Unite.

Soluția juridică impusă, astfel, în absența coerenței dintre dispozițiile Pactului Ligii Națiunilor și ale Cartei Organizației Națiunilor Unite devine unica modalitate de asigurare a respectării principiilor de drept internațional prin protecția inviolabilității teritoriului Africii de Sud- Vest, respectiv prin contribuirea la bunăstarea persoanelor din cadrul teritoriului.

Referințe

Avagyan D., *From Principles to Practice: Resolving the Perceived Conflict between Territorial Integrity and Self-Determination in International Law*, în Southwestern Journal of International Law, vol. 31, nr. 1, 2014.

Batistich M., *The Right to Self-Determination and International Law*, în Auckland University Law Review, 1995.

Bereketeab R., *Self-Determination and Seccesion în Africa: A 21st Century Challenge*, în Nordiska Afrikainstitutet, nr.5, 2012, https://www.files.ethz.ch/isn/156846/FULLTEXT01-7.pdf, accesat la 11.02.2026.

Carta Organizației Națiunilor Unite, semnată la San Francisco la 26 iunie 1945, la încheierea Conferinței Națiunilor Unite pentru Organizația Internațională, intrată în vigoare la 24 octombrie 1945.

Curtea Internațională de Justiție, *International Status of South-Africa*, Reports of Judgments, Advisory Opinions and Orders, Avizul consultativ din 11 iulie 1950.

Curtea Internațională de Justiție, *International Status of South-Africa*, Avizul consultativ din 11 Iulie 1950, Opinia separată a judecătorului Read, https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/10/010-19500711-ADV-01-02-EN.pdf, accesat la 11.02.2026.

Curtea Internațională de Justiție, *International Status of South-Africa,* Avizul consultativ din 11 Iulie 1950, Opinia individuală a judecătorului Alvarez, https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/10/010-19500711-ADV-01-03-EN.pdf, accesată la 11.02.2026.

Curtea Internațională de Justiție, *International Status of South-Africa,* Avizul consultativ din 11 Iulie 1950, Opinia separată a judecătorului Sir Arnold McNair, https://www.icj-cij.org/

sites/default/files/case-related/10/010-19500711-ADV-01-01-EN.pdf, accesată la 12.02.2026.

Curtea Internațională de Justiție, Timorul de Est (Portugalia v. Austria), Reports of Judgments, Advisory Opinions and Orders, Hotărârea din 30 Iunie 1995.

Heynst C., Killander M., *South West Africa/ Namibia (Advisory Opinions and Judgments)*, în Max Plank Encyclopedia of Public International Law, 2007.

Jordan-Walker D. C., *Settlement of the Namibian Dispute: The United States Role in Lieu of U.N. Sanctions*, în Case Western Reserve Journal of International Law, vol. 14, 1982.

Kocak H., *Development of Self-Determination right and the role of ICJ: Statements on the South West Africa (Namibia) Advisory Opinion*, în Alinteri Journal of Social Sciences, nr. 4, 2020.

Leeper D.S., *International Law-Trusteeship Compared with Mandate*, în Michigan Law Review, vol. 49, 1951.

Matz N., Civilization and the Mandate System under the League of Nations as Origin of Trusteeship, în Max Plank Yearbook of United Nations Law, vol. 9, 2005.

Metz C., *Breaking Boundaries- Assesing the African Union's Legal Position on Self-Determination*, parte integrantă a seminarului Researching Key Issue in African Law, 2024, https://ojs.uni-bayreuth.de/index.php/bayzr/article/view/metz, accesată la 11.02.2026.

Monroe M. W., *Namibia- The Quest for the Legal Status of a Mandate: An Impossible Dream?*, în International Lawyer, vol. 5, nr. 3, 1971.

Myers D. P., *Mandate System of League of Nations*, în The Annals of the American Academy of Political and Social Science, vol. 96, *The Place of the United States in a World Organization for the Maintenance of Peace*, 1921.

Pactul Ligii Națiunilor, adoptat la 28 iunie 1919, Partea I a Tratatului de la Versailles.

Pechalova T., *Remedial secceson as right of self-determination: The case of Kosovo and Abkhazia*, lucrare prezentată în cadrul Universității Tilburg, 2017, https://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=143955, accesată la 11.02.2026.

Potter P. B., *Origin of the System of Mandates under the League of Nations*, în The American Political Science Review, vol. 16, nr.4, 1922.

Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 1598 (XV), adoptată la 21 aprilie 1961.

Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 2625 (XXV), adoptată la 24 octombrie 1970.

Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 2145 (XXI), adoptată la 27 octombrie 1966.

Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 265 (III), adoptată la 14 mai 1949.

Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 338 (IV), adoptată la 6 decembrie 1949.

Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 44 (I), adoptată la 8 decembrie 1946.

Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr.1514, adoptată la 14 decembrie 1960.

Rezoluția Adunării Generale nr.2145 (XXI) cu privire la Africa de Sud-Vest (UN General Assembly, Question of South West Africa), adoptată la 27 octombrie 1966.

Rezoluția Consiliului de Securitate a Națiunilor Unite nr.134, adoptată la 1 aprilie 1960.

Seymour C., *The Intimate Papers of Colonel House*, Boston and New York Houghton Mifflin Company, 1926.

Smuts J. C., *The League of Nations: A Practical Suggestion*, 1918, reprintată de Hodder and Stroughton, 1918, https://ia600605.us.archive.org/19/items/leagueofnationsp00smutuoft/leagueofnationsp00smutuoft.pdf, consultată la 08.02.2026.

Thürer D., Burri T., *Self-Determination*, în Max Plank Encyclopedias of Public International Law, 2008.

Tuori T., *From League of Nations Mandates to Decolonization. A history of the Language of Rights in International Law*, lucrare prezentată în cadrul Universității din Helsinki, 2016, https://helda.helsinki.fi/bitstreams/37a7e43f-e830-4168-b568-28fb9faafe35/download, accesată la 11.02.2026.

Wolfrum R., United Nations: Law, Policies, and Practice, Martinus Nuhoff Publishers și C.H. Beck Verlag, Vol. I, 1995.

Zaire D. U., *Namibia and the United Nations untill 1990*, https://www.kas.de/c/document_library/get_file?uuid=326947fe-2317-be35-a68a-0a7a2d2afe75&groupId=252038, accesat la 11.02.2026.